

Sygnatura akt VII U 4383/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 23 marca 2023r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Justyna Skórzewska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Joanna Synak

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2023r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy A. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

przy udziale W. L. (1)

o przeniesienie odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek

na skutek odwołania A. L. od decyzji z dnia 18 grudnia 2018 r.

znak: (...)

I. Oddala odwołanie,

II. Zasadza od skarżącego A. L. na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, odstępując od obciążenia skarżącego kosztami zastępstwa procesowego w pozostałym zakresie.

III. Przyznaje i nakazuje wypłacić od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku na rzecz radcy prawnego J. J. kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) powiększoną o należny podatek VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu.

sędzia Justyna Skórzewska

Sygn. akt VII U 4383/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 grudnia 2018 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, że A. L. jako członek zarządu (...) sp. z o.o. odpowiada za zobowiązania spółki z tytułu składek za okres od grudnia 2012 r. do września 2014 r. w następujących wysokościach:

1) na ubezpieczenia społeczne :

- 172.167,20 zł z tytułu składek

- 76.12,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę

- 2.053,50 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych,

2) na ubezpieczenie zdrowotne:

- 46.493,06 zł z tytułu składek

- 20.552,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę

- 545,50 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych,

3) z na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- 9.278,64 zł z tytułu składek

- 4.125,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę

- 99,10 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych,

Łączna kwota zadłużenia za powyższy okres, na dzień wydania decyzji, wraz z odsetkami oraz kosztami egzekucyjnymi wynosi 331.433,60 zł

W uzasadnieniu decyzji pozwany organ rentowy wskazał, że spółka (...) nie dopełniła obowiązku opłacania i rozliczania składek ubezpieczeniowych, doprowadzając do powstania zadłużenia. Powołując się natomiast na treść art. 116 § 1 i 2 ordynacji podatkowej organ rentowy stwierdził, iż wobec A. L. zaistniały przesłanki uzasadniające przeniesienie odpowiedzialności za zobowiązania spółki, albowiem egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna, A. L. pełnił funkcję członka zarządu w okresie, kiedy powstało zadłużenie wymienione w sentencji decyzji, nie złożył on we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości, ani nie wykazał, że w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2020 r. poz. 814) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, nie wykazał również, iż niezgłoszenie wniosku nastąpiło nie z jego winy, ani też nie wskazał mienia spółki, z którego byłoby możliwe zaspokojenie zobowiązań w znacznej części.

W odwołaniu od powyższej decyzji A. L. wniósł o zmianę poprzez uznanie, że nie odpowiada za zobowiązania A. Y. sp. o.o. z tytułu składek, ewentualnie uchylenie decyzji i cofnięcie jej do ponownego rozpoznania przez ZUS,

Zaskarżonej decyzji wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 116§1 ust. 1b ustawy z 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa poprzez jego niezastosowanie, a także podniósł zarzut przedawnienia składek.

W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, że ZUS nie wykazał istnienia zobowiązania zarówno co do istoty, jak i co do wysokości, albowiem nie przedstawił sposobu obliczenia zadłużenia składowego. Nadto, odwołujący wskazał na nierzetelność postępowania organu, który – jego zdaniem – nie zawiadomił go skutecznie, czym uniemożliwił zajęcie stanowiska w sprawie. Skarżący zarzucił także, że organ nie zbadał należycie majątku spółki i relacji właścicielskich, albowiem to dwaj pozostali członkowie zarządu, w przeciwieństwie do skarżącego, mieli dostęp do kont firmowych, co więcej skarżący nie miał świadomości, że spółka nie realizuje zobowiązań wobec ZUS, a nawet że stała się niewypłacana lub że istniały okoliczności uzasadniające złożenie wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego. Odwołujący podkreślił, że nie prowadził spraw spółki, gdyż to jego brat W. L. (1) i W. K. samodzielnie podejmowali decyzje, zatem obciążenie go zaległościami w takiej sytuacji byłoby sprzeczne z art. 5 k.c. (k. 3-5)

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji, jak również wniósł o zasądzenie na rzecz pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 11-13).

Ustanowiony dla ubezpieczonego pełnomocnik z urzędu w piśmie procesowym z dnia 31 sierpnia 2020 r. podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie oraz w uzupełnieniu podniesionej już argumentacji dodatkowo zarzucił:

1. Naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy tj. art. 108§2 pkt 2 w zw. z art. 108§3 i 201§1a ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 6 i 8 k.p.a. polegające na tym, że zaskarżona decyzja o odpowiedzialności ubezpieczonego jako osoby trzeciej, za zobowiązania (...) sp. z o.o. z tytułu składek została wydana wobec niego bez uprzedniego orzeczenia przez organ od wysokości zobowiązania składowego spółki, podczas gdy powyższe jest bezwzględny wymogiem ustawowym w świetle wyżej wskazanych unormowań prawnych,

2. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy w postaci art. 7, art. 8§1, art. 77§1 i art. 80 k.p.a. polegające na zaniechaniu ustalenia przez organ rentowy, czy poza za nim, czy istnieli jeszcze inni wierzyciele (...) sp. z o.o., co w rezultacie doprowadziło do niewyjaśnienia przez organ rentowy wszystkich istotnych okoliczności sprawy, zaniechania wyczerpującego rozpatrzenia całego materiału dowodowego zebranego w sprawie oraz dokonania oceny tego materiału z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów,

3. naruszenie prawa materialnego tj. art. 116§1 pkt 1 lit b ordynacji podatkowej w zw. z art. 107§1 ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu przez organ rentowy, że w stosunku do ubezpieczonego zaktualizowały się przesłanki orzeczenia o jego odpowiedzialności za zaległości (...) sp. z o.o. z tytułu składek, podczas gdy organ rentowy był jedynym wierzycielem płatnika składek, wobec czego ubezpieczony jako członek zarządu spółki nie miał możliwości skutecznego wniosku o ogłoszenie upadłości, w związku z czym nie sposób przypisać mu winy w zakresie niezgłoszenia takiego wniosku, co z kolei wyklucza możliwość ponoszenia przez niego odpowiedzialności na podstawie wyżej wskazanych przepisów.

Nadto, pełnomocnik wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu oświadczając, że koszty te nie zostały pokryte w całości, ani w części (k. 55-64)

Sąd zawiadomił o toczącym się postępowaniu W. K. oraz W. L. (1) (k. 67).

W. K. w piśmie procesowym z dnia 19 października 2020 r. zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie art. 7, art. 8§1, art. 77§1 oraz art. 80 k.p.a. polegające na zaniechaniu ustalenia przez organ rentowy, czy poza ZUS istnieli inni wierzyciele (...) sp. z o.o. co doprowadziło do niewyjaśnienia przez organ rentowy wszystkich istotnych okoliczności sprawy, zaniechania wyczerpującego rozpatrzenia całego materiału dowodowego zebranego w sprawie oraz oceny tego materiału z naruszeniem swobodnej oceny dowodów. W. K. zaprzeczył twierdzeniom skarżącego jakoby w okresie objętym decyzją faktycznie pełnił funkcję członka zarządu, gdyż został odsunięty od podejmowania wszelkich decyzji, które podejmowali A. i W. L. (1) (k. 79-84).

W. L. (1) nie zajął stanowiska w sprawie.

W. K. zmarł w dniu 1 maja 2021 r.

Na rozprawie w dniu 23 lutego 2023 r. pełnomocnik A. L. podtrzymał dotychczasowe stanowisko tj. wniósł o zmianę decyzji względnie jej uchylenie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 150% podstawowej stawki z uwagi na nakład pracy i stopień zawiłości sprawy, ewentualnie stawki minimalnej wg. norm przepisanych (k. 319)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Istniejąca od 1994 r. spółka (...) sp. z o.o. została zarejestrowana w KRS w 2006 r.

Początkowo udziały w spółce należały do G. L. (ojca wnioskodawcy), A. D., A. G. i W. K.. Od (...) r. tj. od kiedy G. L. przeszedł na emeryturę, udziałowcami spółki byli natomiast W. K., A. L. i W. L. (1).

Funkcję prezesa spółki cały czas pełnił W. K., natomiast od (...) A. L. i W. L. (1) pełnią funkcję wiceprezesów zarządu spółki. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki upoważnieni byli dwaj członkowie zarządu łącznie lub członek zarządu z prokurentem.

Spółka nadal figuruje w KRS. Wniosek o jej upadłość nigdy nie został złożony.

Dowód: odpis pełny KRS spółki (...) sp. o.o. – na stronie internetowej (...)

Przedmiotem działalności spółki była produkcja jachtów i łodzi. Jachty te były wykonywane na zlecenie m.in. firmy prowadzonej przez W. L. (1) oraz niemieckiej firmy (...). Spółka zatrudniała kilkanaście osób. Posiadała również maszyny i elektronarzędzia. Spółka prowadziła działalność na ul. (...) w G. w hali na terenie dzierżawionym od miasta. Umowa dzierżawy zakończyła się 30 czerwca 2009 r.

Zarządzaniem spółką zajmował się przede wszystkim W. K., który wyznaczał cele, podpisywał umowy z pracownikami i faktury oraz pisma do urzędów i instytucji, dokonywał przelewów. W. L. (1) również pełnił w spółce funkcje zarządcze. A. L. pracował w spółce od 2003 r. i głównie wykonywał prace fizyczne.

Po kilku miesiącach od objęcia udziałów przez A. i W. L. (1) okazało się, że spółka ma wielu wierzycieli. W. L. (1) w ramach własnej działalności również spóźniał się z płatnościami wobec spółki.

Na skutek kolejnych egzekucji były zajmowane rachunki bankowe spółki, wówczas były otwierane nowe. Do spółki przychodziły pisma m.in. od firm sprzedających materiały do produkcji z informacją o wstrzymaniu sprzedaży z uwagi na zadłużenie. W takiej sytuacji W. K. jeździł do tych firm i spłacał zadłużenie gotówką.

A. L. miał także sygnały od pracowników, że składki do ZUS nie są za nich oprowadzane i uzyskał informacje, że zadłużenie wobec ZUS wynosi ok. 100 tys. złotych.

A. L. pytał się W. L. (1) i W. K. o dalsze kroki związane z działalnością spółki. Wspólnicy wówczas zapewniali go, że wcześniej już było tak, że spółka była w trudnej sytuacji i z tego wyszła oraz że długi będą pokrywane z przyszłych zysków.

Ostatecznie W. L. (1) pokłócił się z W. K. i przestał interesować się spółką.

Spółka faktycznie zaprzestała prowadzenia działalności w kwietniu 2014 r. Wówczas zwolniono wszystkich pracowników.

Dowód: dokumenty załączone do pisma z 12.07.2021 r. k. 144-209protokół przesłuchania W. Kropy z 15 maja 2014 r. akt egzekucyjnych nadesłanych przez Pierwszy US w G., zeznania A. L. k. 123-126 protokół elektroniczny k. 127 oraz k. 318-319 protokół elektroniczny k. 320

Od 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku T. W. prowadził wobec spółki egzekucję na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 22 października 2012 r. sygn. akt XII Co 4652/ z wniosku Gminy M. G. w celu doprowadzania do opuszczenia przez dłużnika i wydania wierzycielowi w stanie wolnym od zabudowy dzierżawionej wcześniej działki oraz wyegzekwowania kosztów związanych z prowadzoną egzekucją.

Dowód: dokumenty w aktach egzekucyjnych Km 2340/13, s

Sytuacja spółki pogarszała się od 2008 r. Rok 2011 spółka zakończyła ze stratą 10.878,81 zł. W 2012 r. strata wyniosła 93.681,58, w 2013 r. 77.279,64 zł, zaś w 2014 r. 98.920,86 zł

A. L. brał udział w Zgromadzeniach Wspólników, głosował i miał wgląd w dokumenty finansowe spółki.

Sprawozdania finansowe składane w KRS za lata 2012-2014 były podpisywane przez wszystkich członków zarządu, zaś zeznania CIT-8 za te lata podpisywał A. L. i W. K..

Dowód: sprawozdania finansowe i deklaracje CIT-8 za lata 2012-2014 w kopercie na k. 138 oraz dokumenty nadesłane przez SR Gdańsk-Północ w Gdańsku VII Wydział Gospodarczy KRS – załącznik do akt, w szczególności sprawdzania z działalności zarządu

W latach 2009-2013 przeciwko spółce była prowadzona egzekucja przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku K. S. z wniosku (...) sp. z o.o.. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w dniu 21 października 2013 r. w związku z tym, że w toku egzekucji wyegzekwowano całą dochodzoną należność i przekazano ją wierzycielowi.

Dowód: dokumenty w aktach Km 1954/09

Od 2015 r. przeciwko spółce była prowadzona egzekucja przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku M. C. z wniosku (...) sp. z o.o. na podstawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nakazu zapłaty z dnia 29 lipca 2015 r. wydanego przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku V Wydział Gospodarczy sygn. akt V GNe 2334/15. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w dniu 25 kwietnia 2016 r. wobec bezskuteczności egzekucji.

Dowód: dokumenty w aktach Km 4231/15

Od 2016 r. przeciwko spółce była prowadzona egzekucja przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk-Południe w Gdańsku A. M. z wniosku Urzędu Dozoru Technicznego w W. na podstawie nakazu zapłaty z dnia 18 listopada 2014 r. wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Nc-c 1581579/14 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 30 stycznia 2015 r. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w dniu 14 listopada 2016 r. wobec bezskuteczności.

Dowód: dokumenty w aktach Km 2181/16

Spółka od 2008 r. nie płaciła składek na ubezpieczenia społeczne w terminie i prawidłowej wysokości.

Zadłużenie z tego tytułu, w tym obejmujące należności za lata 2012-2014, było dochodzone w trybie egzekucji administracyjnej prowadzonej najpierw przez Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a następnie przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w G..

A. L. brał aktywny udział w postępowaniu egzekucyjnym, udzielał wyjaśnień organowi egzekucyjnemu.

Dokonane w toku tego postępowania czynności nie doprowadziły do ujawnienia składników majątku spółki, z którego można by skutecznie prowadzić egzekucję. Znane organowi egzekucyjnemu bankowe spółki w (...) Bank (...) S.A. oraz (...) Bank S.A. wskazywały na brak środków pieniężnych. W toku postępowania organ ustalił także na podstawie danych z ewidencji gruntów Miasta G. oraz elektronicznego rejestru ksiąg wieczystych, że spółka nie figuruje w ewidencjach jako właściciel nieruchomości, ani też jako strona czynności cywilnoprawnych oraz właściciel środków transportu. Na podstawie oświadczenia W. K. ustalono także że spółka nie prowadzi działalności od 2014 r., opuściła teren i pomieszczenia z ul. (...) oraz że spółka nie posiada żadnych trwałych środków. Jedynymi skutecznie zastosowanymi środkami egzekucyjnymi okazały się zajęcia wierzytelności z tytułu nadpłaty podatku, które w całości rozliczone na rzecz dochodzonych należności uzyskane kwoty nie pozwoliły na całkowite zaspokojenie roszczeń organu rentowego.

Postanowieniem z dnia 08 grudnia 2014 r. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z powodu bezskuteczności egzekucji.

Dowód: akta egzekucyjne (załącznik do akt) – karty nienumerowane, w tym postanowienie o umorzeniu egzekucji z 08.12.2014 r.

(...) sp. z o.o. z tytułu składek za okres od grudnia 2012 r. do września 2014 r. na dzień 18 grudnia 2018 r. wynosi łącznie 331.433,60 zł, na którą to kwotę składają się:

1) składki na ubezpieczenia społeczne:

- 172.167,20 zł z tytułu składek
- 76.12,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę
- 2.053,50 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych,

2) składki na ubezpieczenie zdrowotne:

- 46.493,06 zł z tytułu składek
- 20.552,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę
- 545,50 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych,

3) składki z na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- 9.278,64 zł z tytułu składek
- 4.125,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę
- 99,10 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych,

Dowód: stany należności na dzień 18.12.2018 r., raport rozliczeń płatnika – nienumerowane karty akt ZUS

Pismem z 05 października 2018 r. pozwany organ rentowy zawiadomił A. L. o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie przeniesienia odpowiedzialności za powstałe zobowiązania (...) sp. z o.o.

W/w nie zajął stanowiska w sprawie.

Pismem z dnia 14 listopada 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował, iż postępowanie o przeniesienie odpowiedzialności na członka zarządu za zobowiązania spółki (...) sp. z o.o. z tytułu nieopłaconych składek zostało zakończone oraz że wnioskodawca ma prawo wziąć w tym postępowaniu czynny udział. Następnie, w dniu 18 grudnia 2018 r. organ wydał zaskarżoną decyzję.

Dowód: akta ZUS (karty nienumerowane) - zawiadomienie o wszczęciu postępowania z 05.10.2018 r., zawiadomienie o zakończeniu postępowania z 14.11.2018 r., decyzja z 18.12.2018 r.

Analogiczne decyzje w dniu 18 grudnia 2018 r. organ wydał wobec W. L. (1) i W. K..

W. K. wniósł odwołanie do sądu, ale z uwagi na śmierć wnioskodawcy postanowieniem z dnia 11 czerwca 2021 r. toczące się pod sygn. akt VII U 4394/19 postępowanie zostało umorzone.

Decyzja wydana wobec W. L. (1) nie została zaskarżona i jest prawomocna.

Okoliczności bezsporne

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, aktach organu rentowego, w tym aktach egzekucyjnych, a także w aktach komorniczych Km 2181/16, Km 4231/15, Km 1954/09 oraz dokumentach nadesłanych przez VII Wydział Gospodarczy KRS Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku. Prawdziwość tych dowodów nie była kwestionowana przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu, jednocześnie uznając ich moc dowodową za wystarczającą do poczynienia wyżej powyższych ustaleń.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się nadto na zeznaniach A. L., które ocenił jako wiarygodne.

Powyższe dowody układają się zdaniem Sądu w spójną i logiczną całość.

Wskazać należy, iż Sąd zawiadomił o toczącym się postępowaniu W. K. i W. L. (1), mając na względzie, że zgodnie z art. 477(11)§2 k.p.c. zainteresowanym jest ten, czyje prawa lub obowiązki zależą od rozstrzygnięcia sprawy. Niemniej jednak, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 lutego 2021 r. II USKP 17/21 (LEX nr 3119755) - nie można mówić o takim statusie, jeżeli w odniesieniu do tej osoby istnieje odrębna decyzja, gdyż wówczas jego obowiązki (prawa) nie zależą od rozstrzygnięcia sprawy, gdyż ma prawo samodzielnego uruchomienia postępowania sądowego, o ile nie akceptuje stanowiska organu rentowego.

W tym wypadku wobec W. K. i W. L. (2) zostały wydane odrębne decyzje i wobec tego udział w/w w niniejszym postępowaniu nie był obligatoryjny.

Sąd pominął wnioski dowodowe złożone przez W. K. w piśmie z dnia 19 października 2020 r. (na podstawie art. 235(2)§1 pkt 2 k.p.c.) z uwagi na jego śmierć, poza tym próba podważenia przez W. K. decyzji organu rentowego wydanej w stosunku do niego, nie mogłaby odnieść skutku w tym postępowaniu, które dotyczy tylko i wyłącznie odpowiedzialności A. L..

Sąd pominął dowód z przesłuchania w charakterze strony W. L. (1), który prawidłowo wezwany, nie stawiał się na rozprawie. Dowód z przesłuchania stron ma charakter dobrowolny, a nadto subsydiarny i fakultatywny (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 16 czerwca 2016 r., I ACa 1215/15). Skoro więc strona nie stawiała się, choć była wezwana w celu przesłuchania (z oznaczeniem rygoru w postaci pominięcia dowodu z przesłuchania stron), niestawiennictwo strony skutkowało pominięciem dowodu zgodnie z art. 302 §1 zd. 2 k.p.c.

Odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Przechodząc natomiast do analizy kwestii odpowiedzialności członka zarządu spółki należy przywołać treść art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2022.1009 t.j.), zgodnie z którym do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio przepis art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

Przywołany art. 116 § 1 ordynacji podatkowej stanowi, że za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, prostej spółki akcyjnej, prostej spółki akcyjnej w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2020 r. poz. 814) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części. W myśl § 2 cytowanego przepisu odpowiedzialność członków zarządu, określona w § 1, obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu. Zgodnie z § 4 przepisu powyższe uregulowanie stosuje się również do byłego członka zarządu.

Wskazać w tym miejscu należy, iż zawarte w treści art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej przesłanki odpowiedzialności osoby trzeciej za zaległości składkowe spółki z o.o. wymagają stwierdzenia przez ZUS, że nie nastąpiło dobrowolne wykonanie zobowiązania, co prowadzi do konieczności jego przymusowej realizacji i jednoczesnego ustalenia przez organ ubezpieczeniowy, że przymusowa realizacja zobowiązania podatkowego w stosunku do płatnika składek (spółki) nie daje gwarancji całego wykonania zobowiązania i zachodzi konieczność orzeczenia o odpowiedzialności również osoby trzeciej.

Godzi się również podkreślić, że odpowiedzialność członków zarządu spółki kapitałowej z uwagi na swoją szczególną funkcję traktowana jest jako ostateczne zabezpieczenie roszczeń wierzycieli publicznoprawnych przeciwko spółce. Sąd Okręgowy w pełni podziela również stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego zaprezentowane w uzasadnieniu uchwały z dnia 8 grudnia 2008 r., sygn. II FPS 6/08, zgodnie z którym, odpowiedzialność na zasadach zawartych w Ordynacji ma odmienny charakter niż odpowiedzialność członków zarządu wprowadzona na gruncie prawa handlowego. Konstrukcja odpowiedzialności z art. 116 Ordynacji podatkowej nie pozostawia wątpliwości, że wierzyciele nie mają prawa zaspokoić się z majątku członków zarządu w sytuacji, gdy jest to możliwe z majątku spółki.

Odpowiedzialność członka zarządu wzmacnia powstającą z mocy prawa odpowiedzialność płatnika. Organ ubezpieczeniowy może orzekać i egzekwować odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania z tytułu składek dopiero po wyczerpaniu środków prawnych służących do wykonania świadczenia przez dłużnika. Odpowiedzialność członka zarządu spółki z o.o. – osoby trzeciej nie ma zatem charakteru odpowiedzialności samodzielnej, lecz jest odpowiedzialnością o charakterze subsydiarnym. Osoba trzecia odpowiada solidarnie ze spółką, niemniej jednak pociągana jest ona do odpowiedzialności dopiero w dalszej kolejności, zastosowane przez ustawodawcę rozwiązanie spełnia bowiem w głównej mierze funkcje gwarancyjne.

Podniesienia wymaga, iż cytowany wyżej przepis art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej należy interpretować w ten sposób, że przeniesienie na członka zarządu spółki kapitałowej odpowiedzialności z tytułu należności spółki za nieopłacone składki na ubezpieczenia społeczne jest możliwe w przypadku, gdy postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec spółki okazało się bezskuteczne w całości lub w części. Taką odpowiedzialność może ponieść tylko ten członek zarządu, który pełnił obowiązki w czasie, w którym powstały zaległości z tytułu składek. Przesłanką konieczną jest zatem wykazanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, że egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna oraz pełnienie funkcji przez zobowiązanego w okresie, którego dotyczą zaległości. Członek zarządu aby uwolnić się od takiej odpowiedzialności powinien wykazać zaistnienie okoliczności, o których mowa w pkt 1-2 § 1 art. 116 Ordynacji podatkowej.

W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną był fakt, że A. L. od 2008 r., a więc również okresie objętym zaskarżoną decyzją, był i nadal jest członkiem zarządu spółki (...), albowiem spółka mimo, iż nie prowadzi działalności od 2014 r. nadal figuruje w KRS. Tym samym nie budzi wątpliwości, że wskazane w decyzji z dnia 18 grudnia 2018 roku zaległości za składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz (...) powstały w czasie pełnienia funkcji członka zarządu spółki przez skarżącego.

Wnioskodawca podnosił, że natomiast, że organ nie wykazał wysokości zobowiązania.

W ocenie Sądu tak lakonicznie sformułowany zarzut nie mógł być jednak uwzględniony, biorąc pod uwagę fakt, iż w zeznaniach ubezpieczony przyznał, że jeszcze w trakcie funkcjonowania spółki miał świadomość istnienia zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres wskazany w decyzji. Co istotne w dołączonych do akt sprawy aktach

ZUS, z którymi pełnomocnik skarżącego zapoznawał się kilkakrotnie, znajdują się wydruki stanów należności oraz raporty rozliczeń składek objętych zaskarżoną decyzją, zatem sformułowanie w tym zakresie konkretnych zarzutów było możliwe. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych informacje zawarte w systemie informatycznym ZUS są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych i korzystają z waloru dowodu z dokumentu urzędowego, czyli w myśl art. 244§1 k.p.c. a więc – zgodnie z art. 252 k.p.c. – strona która twierdzi, że zawarte w nim oświadczenia organu, od którego dokument ten pochodzi, są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić. Tymczasem skarżący w żaden sposób nie zakwestionował tych dowodów, nie podniósł w tym zakresie żadnych konkretnych zarzutów, nie wskazywał na błędy rachunkowe organu rentowego, ani też nie przedstawił dowodów na to, że zaległość stwierdzona decyzją nie istniała lub że została ona obliczona nieprawidłowo.

W tym miejscu za niezasadny uznać także należy podniesiony przez skarżącego zarzutu naruszenia przez organ art. 108 § 2 pkt 2 i art. 201§1a ordynacji podatkowej, gdyż w niniejszej sprawie przepisy te w ogóle nie mają zastosowania, co wynika z faktu, że art. 31 ustawy systemowej, który reguluje stosowanie ordynacji podatkowej w stosunku do należności składkowych, w ogóle do nich nie odsyła. Tym samym, wbrew twierdzeniom skarżącego, dla odpowiedzialności osoby trzeciej z tytułu zaległości składkowe nie jest wymagane uprzednie wydanie przez organ rentowy decyzji ustalającej zobowiązanie płatnika składek.

W świetle okoliczności faktycznych niniejszej sprawy nie może również budzić wątpliwości wykazanie przez pozwanego organ rentowy bezskuteczności egzekucji prowadzonej wobec spółki (...) sp. z o.o.

Przesłankę „bezsutecznej egzekucji” należy rozumieć jako sytuację, w której nie ma jakichkolwiek wątpliwości, że nie zachodzi żadna możliwość zaspokojenia egzekwowanej wierzytelności z jakiegokolwiek części majątku spółki (por. uchwała SN z dnia 13 maja 2009 roku, I UZP 4/09). Bezskuteczność egzekucji rozumiana jako brak możliwości przymusowego zaspokojenia wierzyciela publicznoprawnego w toku wszczętej i przeprowadzonej przez organ egzekucyjny egzekucji skierowanej do majątku spółki może być jednak wykazana nie tylko na podstawie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, ale także w inny sposób. Znajduje to potwierdzenie zarówno w wykładni językowej art. 116 § 1 Ordynacji, z którego nie wynikają żadne wymogi, co do formalnego stwierdzenia bezskuteczności egzekucji z majątku spółki, jak i wykładni systemowej, opartej na analizie art. 59 § 1 i 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym. Bezskuteczność egzekucji jest więc stanem obiektywnym, a przyczyny, jakie doprowadziły do jego powstania, pozostają bez znaczenia dla stwierdzenia jego zaistnienia. Stwierdzenie bezskuteczności egzekucji ustala się na podstawie każdego prawnie dopuszczalnego dowodu, stwierdzenie to jednak powinno być dokonane po przeprowadzeniu postępowania egzekucyjnego. Nie jest przy tym konieczne uprzednie wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (uchwała NSA z dnia 8 grudnia 2008 roku, II FPS 6/08, LEX nr 465091, wyrok NSA z dnia 12 czerwca 2013 roku I FSK 1783/12, LEX nr 1376070).

Dokumenty zgromadzone w aktach sprawy jednoznacznie wskazują, że spółka nie prowadzi już działalności oraz że w toku czynności egzekucyjnych ustalono, że nie posiada żadnych nieruchomości oraz ruchomości, wierzytelności, z których można by skutecznie prowadzić egzekucję oraz że egzekucja z ustalonych rachunków bankowych okazała się bezskuteczna.

Bezskuteczność prowadzonej egzekucji została jednoznacznie potwierdzona postanowieniem Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego z dnia 08 grudnia 2014 r., którym umorzono to postępowanie właśnie dlatego, że egzekucja z majątku Spółki nie była możliwa.

Stwierdzając zatem, że pozwany organ rentowy wykazał okoliczności warunkujące dopuszczalność przeniesienia odpowiedzialności za zaległości spółki na Prezesa Zarządu A. L. przewidziane w przepisie art. 116 Ordynacji podatkowej rozważenia wymagało czy wnioskodawca ze swojej strony wykazał przewidziane w tym przepisie okoliczności uwalniające go od subsydiarnej odpowiedzialności za zobowiązania spółki.

Pierwszą z przesłanek wyłączających odpowiedzialność członka zarządu, a także innych podmiotów wskazanych w art. 116 Ordynacji podatkowej, jest wskazanie mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości spółki

w znacznej części. Wskazanie mienia spółki, z którego egzekucja jest możliwa zwalnia bowiem osobę trzecią – członka zarządu – od odpowiedzialności. Tego rodzaju okoliczności skarżący jednak nie podnosił, a zatem należy uznać, że ta przesłanka w tej sprawie nie zachodzi.

Zgodnie z art. 10 i 11, obowiązującej w okresie sprawowania przez skarżącego funkcji prezesa zarządu, ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. z 2012 roku, poz. 1112 z późniejszymi zmianami) upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny (art. 10), natomiast dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych (art. 11 ust. 1), dłużnika będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje (art. 11 ust. 2).

Zgodnie z art. 21 w/w ustawy dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości (ust.1), jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto ma prawo go reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami (ust. 2). Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1 (ust. 3). We wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnik, do którego nie ma zastosowania art. 492 ust. 3, może wnosić także o zezwolenie na wszczęcie postępowania naprawczego, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie ma charakteru trwałego, a suma niewykonanych zobowiązań nie przekracza 10% wartości bilansowej przedsiębiorstwa dłużnika (ust. 4).

Nie ulega wątpliwości, iż ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika że we właściwym czasie nie został zgłoszony wniosek ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne. Wobec argumentów podniesionych przez skarżącego natomiast przede wszystkim rozstrzygnąć należało kwestię, czy odwołujący się bez swojej winy nie złożył we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości.

Przede wszystkim nie sposób się zgodzić ze stanowiskiem skarżącego, że organ nie ustalił, aby poza ZUS spółka miała innych wierzycieli, co uniemożliwiało złożenie wniosku o upadłość. W tym zakresie przede wszystkim zauważyć należy, iż wnioskodawca w swoich zeznaniach przyznał, że krótko po objęciu przez niego udziałów okazało się, że spółka nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań w terminie i nie tylko wobec organu rentowego, ale także dostawców i urzędu miasta. Potwierdzeniem tego, że spółka posiadała także innych wierzycieli są toczące się postępowania egzekucyjne, których akta zostały dołączone do akt niniejszej sprawy. Poza tym w orzecznictwie sądowoadministracyjnym prezentowany jest jednak pogląd, który Sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela, że z niewypłacalnością dłużnika, o której mowa w art. 10 i art. 11 ust. 1 i 2 u.p.u.n., mamy również do czynienia także wtedy, gdy dłużnik ten nie zaspakaja jednego tylko wierzyciela (por. wyroki NSA: z 10 stycznia 2017 r., sygn. akt II FSK 3737/14; z 23 października 2018 r., sygn. akt II FSK 3005/16; z 28 kwietnia 2017 r., sygn. akt I FSK 1624/15; z 12 lutego 2019 r., sygn. akt II FSK 3336/18; z 27 listopada 2019 r., sygn. akt II FSK 63/18). W powołanych wyrokach wskazuje się, że nawet w przypadku braku możliwości formalnego złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, z uwagi na to, że jedynym jej wierzycielem jest państwo, nie można przyjąć, kierując się ogólnymi zasadami wynikającymi z norm Konstytucji RP, w tym w szczególności zasady równości wobec prawa, iż członkowie zarządu spółek, w których występuje jeden wierzyciel, są w uprzywilejowanej sytuacji, mogąc wykazywać, iż w stosunku do nich dochodzi do zaistnienia przesłanek egzoneracyjnych określonych w art. 116 § 1 pkt 1 O.p., skoro zasadniczą podstawą upadłości jest trwale zaprzestanie płacenia długów. Dlatego też nie budzi wątpliwości, że fakt istnienia tylko jednego wierzyciela nie miał znaczenia dla określenia istnienia przesłanki wyłączającej odpowiedzialność członka zarządu spółki. Okoliczność ta nie pozbawiła skarżącego możliwości złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki.

Skarżący podnosił także, iż faktycznie nie pełnił obowiązków członka zarządu i nie miał realnego wpływu na jej funkcjonowanie, gdyż zarządzaniem spółką zajmowali się jedynie W. K. oraz W. L. (1), natomiast skarżący w istocie był wyłącznie pracownikiem fizycznym.

Pomijając fakt, iż W. K., także zaprzeczał jakoby sprawował faktyczny zarząd spółką wskazując, iż rzeczywisty zarząd sprawował wnioskodawca wraz z W. L. (1), w ocenie Sądu okoliczności wskazane w odwołaniu nie znalazły żadnego potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Nie ma podstaw do negowania twierdzeń wnioskodawcy, że przede wszystkim w spółce wykonywał pracę fizyczną, jednak jak jednoznacznie wynika z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego oraz aktach rejestrowych skarżący doskonale orientował się w sytuacji spółki i miał na nią realny wpływ.

Poza tym tego rodzaju okoliczności jak wewnętrzny podział obowiązków pomiędzy członkami zarządu nie mają w niniejszej sprawie żadnego znaczenia, albowiem jednolicie przyjmuje się w orzecznictwie, że członek zarządu powinien orientować się w sytuacji finansowej spółki i ją dobrze znać. Odpowiedzialność subsydiarna za zaległości składkowe (analogicznie do odpowiedzialności z art. 299 § 1 k.s.h.) obciąża każdego członka zarządu, bez względu na wewnętrzny podział czynności. Jest to przede wszystkim konsekwencją faktu, iż z mocy ustawy prawo upadłościowe, wniosek o ogłoszenie upadłości może zawsze złożyć każdy członek zarządu. Członek zarządu z mocy art. 293 § 2 k.s.h. zobowiązany jest tym samym do dochowania staranności uwzględniającej zawodowy charakter jego działalności. Brak winy członka zarządu będzie więc zachodził w takich wyjątkowych sytuacjach, jak długotrwała choroba, czy niedopuszczenie go do informacji dotyczących spółki pod warunkiem jednak podejmowania czynności w tym celu idących. W żadnym wypadku nie można mówić jednak o braku winy członka zarządu z tego tylko względu, że ze względu na ustalony podział czynności w zarządzie nie zajmował się sprawami finansowymi firmy. Godząc się bowiem na powołanie do zarządu spółki z o.o. gwarantował on posiadanie koniecznych umiejętności. Takie stanowisko potwierdził m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 grudnia 2010 r. III CSK 46/10.

Wskazać przy tym należy, iż podobnie jak na gruncie odpowiedzialności określonej w art. 299 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych, członek zarządu spółki nie może powoływać się na nieznaną sobie stan jej finansów, jako przyczynę niezgłoszenia wniosku o upadłość lub niewszczęcia postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego). Członkowi zarządu bowiem powinien być znany na bieżąco stan finansów spółki, a co za tym idzie, możliwość zaspokojenia długów (por. wyroki Sądu Najwyższego z 2 października 2008 r. sygn. akt I UK 39/08, z 24 września 2008 r. sygn. akt II CSK 142/08, z 11 marca 2008 r. sygn. akt II CSK 545/07, z 16 stycznia 2008 r. sygn. akt IV CSK 430/07). W związku z tym przy ocenie, czy w okolicznościach danej sprawy nie zgłoszono wniosku o upadłość "we właściwym czasie" nie można ograniczyć się do ustalenia obiektywnego momentu zaistnienia przesłanek zgłoszenia wniosku o upadłość i odniesienia do niego terminu wskazanego w art. 21 Prawa upadłościowego, abstrahując jednocześnie od obowiązków, jakie członek zarządu spółki ma do spełnienia wobec jej wierzycieli. Słusznie Sąd Najwyższy zaakcentował, że wina członka zarządu powinna być oceniana według kryteriów prawa handlowego, czyli miarą staranności uwzględniającej pewne (podwyższone) ryzyko (gospodarcze) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podwyższona staranność przypisana osobie zarządzającej spółką koresponduje z obowiązkiem dbania przez członków zarządu o interesy wierzycieli. Aspekt publicznoprawny (ubezpieczeniowy) wpływa na podwyższenie standardów powinności członka zarządu spółki kapitałowej (por. wyroki Sądu Najwyższego z 2 października 2008 r. sygn. akt I UK 39/08, z 24 września 2008 r. sygn. akt II CSK 142/08, z 11 marca 2008 r. sygn. akt II CSK 545/07, z 16 stycznia 2008 r. sygn. akt IV CSK 430/07).

Zgodzić się przy tym należy, że wina w ujęciu art. 116 § 1 pkt 1 lit. b Ordynacji podatkowej, to zarówno wina umyślna i związana z nią świadomość istnienia wymagalnych zobowiązań podatkowych, jak i wina nieumyślna w postaci niedbalstwa, które zakłada brak świadomości, ale opiera się na powinności i możliwości przewidywania istnienia wymagalnych zobowiązań podatkowych (por. wyrok NSA z dnia 10 kwietnia 2014 r., I FSK 1516/13), a rozważając kryterium winy należy przyjąć obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony należycie dbającej o swoje interesy (por. wyrok NSA z dnia 25 stycznia 2012 r., I FSK 385/11).

Biorąc pod uwagę wyniki postępowania dowodowego, Sąd doszedł do przekonania, iż skarżący rzeczywiście wykonywał czynności członka zarządu, bowiem podpisywał pisma kierowane do organów egzekucyjnych, głosował w trakcie zgromadzeń wspólników, podpisywał sprawozdania finansowe oraz sprawozdania z działań zarządu. W zeznaniach przyznał również, że dokonywał operacji bankowych, albowiem otrzymał kody do przelewów, które były uwierzytelniane przez dwie osoby. Okoliczności te jednoznacznie wskazują, że skarżący miał realny wpływ na działanie spółki. Ewentualny wewnętrzny podział obowiązków między nim, a pozostałych wspólników, był zaś bez znaczenia dla ustalenia odpowiedzialności za zaległości składkowe, gdyż cel przepisu, który konstruuje odpowiedzialność członka zarządu o charakterze odszkodowawczym wskazuje, że podstawą powstania odpowiedzialności jest sam fakt bycia członkiem zarządu. Przesłanka ta, z racji wykładni systemowej, winna być ustalana w oparciu o obiektywnie istniejące kryteria - spełnienie formalnych warunków „pełnienia funkcji członka zarządu”. Pełnienie funkcji członka zarządu jest bowiem funkcją dobrowolną, wymagającą zgody osoby powołanej na to stanowisko. Charakter prawny funkcji członka zarządu oznacza nie tylko obowiązek wykonywania czynności zarządzających (obowiązek wykonywania powierzonych zadań), ale też zwiększony zakres odpowiedzialności, w tym odpowiedzialności za skutki działań kierowanej spółki, a więc i skutki działań osób dopuszczonych do faktycznego zarządzania spółką.

Oczywiście nie można odmówić skarżącemu, jako członkowi zarządu, prawa do podjęcia ryzyka i niezgłoszenia wniosku o upadłość, mimo wystąpienia stosownych ku temu przesłanek ustawowych w sytuacji, gdy według jego oceny, uda się opanować sytuację finansową i spłacić w konsekwencji całość zobowiązań, jednak w orzecznictwie sądów administracyjnych ukształtował się pogląd, zgodnie z którym jeśli zarządzający spółką takie ryzyko podejmuje, to musi to czynić ze świadomością odpowiedzialności z tym związanej i liczyć się z tym, że w przypadku dokonania błędnej oceny sytuacji rodzącej w konsekwencji choćby częściową niemożność zaspokojenia długów przez spółkę, to on sam będzie musiał ponieść subsydiarną odpowiedzialność finansową (por. wyroki WSA w Krakowie: z dnia 7 maja 2014 r., I SA/Kr 399/14, LEX nr 1467471, z dnia 28 lutego 2014 r., I SA/Kr 30/14, LEX nr 1501903, z dnia 12 grudnia 2013 r., I SA/Kr 1244/13, LEX nr 1492544, z dnia 5 września 2013 r., I SA/Kr 609/13, LEX nr 1369964, czy też z dnia 13 marca 2012 r., I SA/Kr 127/12, LEX nr 1137006). Stanowisko zaprezentowane w powyższych judykatach jest również spójne z poglądami prezentowanymi przez Sąd Najwyższy, przykładowo w wyroku z dnia 5 lipca 2011 r., I UK 422/10 (LEX nr 1084705), w którym przyjęto, że subiektywne przekonanie członka zarządu, że mimo niepłacenia długów spółce uda się jeszcze poprawić jej kondycję, a więc przekonanie, że niespłacanie długów jest spowodowane przejściowymi trudnościami, nie ma znaczenia dla oceny przesłanki egzoneracyjnej członka zarządu od odpowiedzialności, jeżeli nie jest poparte obiektywnymi faktami uzasadniającymi ocenę, że spółka rzeczywiście miała szanse, w możliwym do przewidzenia, krótkim czasie, uzyskać środki na spłatę długów, co uzasadniałoby wstrzymanie się z wnioskiem o upadłość (por. także analogiczne stanowisko zawarte w wyroku NSA z dnia 29 listopada 2012 r., II FSK 721/11, LEX nr 1291639), (zob. też wyrok SN z 08.07.20015 r. II UK 6/15, OSNP 2017/5/62, LEX 1771523).

W świetle powyższego stwierdzić należało, że wnioskodawca nie wykazał, aby zachodziły po jego stronie przesłanki do odstąpienia przez pozwanego od przeniesienia na niego odpowiedzialności za zobowiązania spółki z tytułu nieopłaconych składek. Brak jest bowiem podstaw do uznania, że skarżący nie ponosi winy za nie złożenie wniosku o upadłość spółki we właściwym czasie.

Podsumowując, stwierdzić należy, iż w zaskarżonej decyzji obciążono wnioskodawcę odpowiedzialnością za zaległości składkowe płatnika w okresie, w którym sprawował funkcję członka zarządu spółki; egzekucja prowadzone przeciwko płatnikowi okazała się bezskuteczna, brak jest majątku spółki, z którego można by przeprowadzić egzekucję, jak również wnioskodawca nie wykazał istnienia żadnej z enumeratywnie wskazanych przesłanek egzoneracyjnych, o których mowa w art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej. Tym samym decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych okazała się prawidłowa.

Mając na uwadze powyższe okoliczności faktyczne i rozważania prawne, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z przywołanymi wyżej przepisami w punkcie I wyroku oddalił odwołanie.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy, kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. w związku z w związku § 2 punkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 t.j.), obciążył skarżącego jako stronę przegrywającą, kosztami zastępstwa procesowego pozwanego organu w kwocie 3.600 zł, zaś w pozostałym zakresie odstąpił od obciążania A. L. tymi kosztami.

Zgodnie z dyspozycją art. 102 kpc sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Jak wskazano w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 listopada 2017 r. (III AUa 747/17) przepis artykułu 102 k.p.c. jest przejawem tzw. prawa sędziowskiego i może być stosowany wówczas, kiedy okoliczności konkretnej sprawy dają ku temu podstawy. Jego celem jest zapobieżenie wydaniu orzeczenia o kosztach procesu, które byłoby niesprawiedliwe, sprzeczne z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego.

Jak wskazuje judykatura, hipoteza przepisu art. 102 k.p.c., odwołująca się do występowania "wypadków szczególnie uzasadnionych", pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji ekonomicznej strony pozwanej, stanowią podstawę do nieobciążania jej kosztami procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2013 r., IV CZ 61/13). Do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych", o których mowa w art. 102 k.p.c., zaliczane są zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku powinny być ocenione z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 r., I CZ 26/11).

Sąd Okręgowy nie stwierdza podstaw do obciążania skarżącego kosztami związanymi z toczącym się w niniejszej sprawie postępowaniem w całości, gdyż zdaniem Sądu, taka właśnie szczególna sytuacja, o której mowa w art. 102 k.p.c., miała miejsce w sprawie. Sąd uznał, że zarówno okoliczności faktyczne sprawy, sytuacja majątkowa skarżącego jak i dolegliwość wyroku oddalającego odwołanie w powiązaniu z wysoką wartością przedmiotu sporu, stanowią wypadek szczególny, uzasadniający nieobciążanie wnioskodawcy pełnym obowiązkiem zwrotu organowi rentowemu kosztów procesu. Z drugiej wszakże strony nie sposób nie dostrzec istotnego nakładu pracy pełnomocnika pozwanego i jego wkładu w przyczynienie się do jej rozstrzygnięcia. Stąd też brak było zdaniem Sądu podstaw do odstąpienia od obciążania wnioskodawcy kosztami procesu w całości.

W punkcie III wyroku Sąd Okręgowy przyznał radcy prawnemu reprezentującemu skarżącego od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gdańsku wynagrodzenie w związku z nieopłaconą pomocą prawną udzieloną z urzędu. Wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zostało na kwotę 7.200 zł na podstawie § 8 pkt 7 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1715 ze zm.), Wysokość przyznanego wynagrodzenia odpowiada stawce minimalnej powiększonej o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług.

Nie negując zaangażowania pełnomocnika wnioskodawcy sąd zważył, że pomimo wyznaczenia kilku posiedzeń przesłuchano w sprawie wyłącznie wnioskodawcę i przeprowadzono dowody dokumentów, inne czynności dowodowe nie były prowadzone. Sama zaś wysoka wartość przedmiotu sporu nie jest równoznaczna z nakładem pracy uzasadniającym przyznanie maksymalnej stawki zastępstwa procesowego, wobec czego wnioszek w tym zakresie nie został uwzględniony.

sędzia Justyna Skórzewska